

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เรื่องการใช้คำคล้องจองพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอการสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โดยวิธีการใช้คำคล้องจอง เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้คำคล้องจอง

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 1 ห้องเรียน จำนวน 12 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ประเภท คือ คำคล้องจอง แผนการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจอง และแบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูด ซึ่งรายละเอียดของเครื่องมือมีดังนี้

1) แผนการสอนการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจอง จำนวน 48 แผน มี 4 รูปแบบ คือ แผนการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองเล่นนิ้วมือ แผนการจัดกิจกรรมแบบปากเปล่า แผนการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองประกอบท่าทาง แผนการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองประกอบหนังสือ ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองแสดงพฤติกรรม 4 ด้านดังนี้ พูดแสดงความคิดเห็น พูดแสดงความต้องการ พูดเล่าเรื่องราว พูดตั้งคำถาม

2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดของเด็ก มี 2 ชุด แบบทดสอบวัดความสามารถก่อนและหลังการทดลอง แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในแต่ละสัปดาห์ และคำถามนำที่จะให้เด็กพูด แสดงความต้องการ พูดตั้งคำถาม พูดเล่าเรื่องราว และพูดแสดงความคิดเห็น

1.2.3 การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 เป็นเวลา 12 สัปดาห์ มีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ก่อนการทดลอง โดยทดสอบความสามารถในการพูดของเด็กเป็นรายบุคคลใช้สื่อตามเครื่องมือทดสอบความสามารถในการพูดเวลา 1 สัปดาห์

2) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยจัดกิจกรรมพูดคำคล้องจอง 12 สัปดาห์ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมในวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี ช่วงเวลา 09.00-09.30 น. และในวันศุกร์ของทุกสัปดาห์ จะใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางการพูด เป็นรายบุคคล จนครบ 12 สัปดาห์

3) หลังการทดลอง โดยทดสอบความสามารถในการพูดของเด็กเป็นรายบุคคลใช้สื่อตามเครื่องมือทดสอบความสามารถในการพูดเวลา 1 สัปดาห์

4) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ระดับความสามารถ

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยระยะเวลาการทดลอง 12 สัปดาห์ โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การคำนวณในโปรแกรม SPSS

2) การวิเคราะห์ข้อมูลของคะแนนความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยใน 12 สัปดาห์ ด้วยวิธีการวัดอัตราพัฒนาการและนำเสนอข้อมูลของคะแนนที่ได้ใน 12 สัปดาห์ด้วยภาพกราฟเส้น

3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง และหลังการทดลองโดยวิธีวัดคะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ใช้สูตรของศิริชัย กาญจนวาที (อ้างอิงจากสมถวิล วิจิตรวรรณ 2543: 440)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 การใช้คำคล้องจองมีผลให้ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นทุกด้าน

1.3.2 ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองแล้วการทดลองสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การใช้คำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ปรากฏผลดังที่จะอภิปรายต่อไปนี้

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การทดลอง ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โดยวิธีการใช้คำคล้องจอง พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม การใช้คำคล้องจอง เพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูด 4 ด้าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

คะแนนเฉลี่ยผลจากการทดลอง ปรากฏผลดังนี้ ด้านความสามารถทางการพูดเล่าเรื่องราว มีค่าเฉลี่ย 2.74 ด้านความสามารถทางการพูดแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย 2.55 ด้านความสามารถทางการพูดตั้งคำถาม มีค่าเฉลี่ย 1.76 และด้านความสามารถทางการพูดแสดงความต้องการ มีค่าเฉลี่ย 1.61 จะเห็นว่า ความสามารถทางการพูดเล่าเรื่องราวมีคะแนนสูงกว่าด้านอื่น และรองลงมาคือ ด้านการพูดแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ เพียเจท์ (Piaget 1995 อ้างถึงใน ปานดา ใช้เทียมวงศ์ 2533: 79) ได้กล่าวว่า ธรรมชาติเด็กอายุ 4-5 ขวบ จะสามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ได้ดี เล่าเรื่องซ้ำขึ้น หรือต่อคำพูดสนุกๆ ง่ายได้ สามารถจัดลำดับและเล่าเรื่องราวหรือนิทานจากภาพ ซึ่งมักจะเน้นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็ก สามารถสนทนา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ได้ และความสามารถทางการพูดตั้งคำถามและความสามารถพูดแสดงความต้องการมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ทั้งนี้เพราะว่า เด็กเล็กๆ เมื่อถามแล้วไม่ค่อยเอาใจใส่กับคำตอบมากนัก หรือถามแล้วไม่ค่อยฟังคำตอบ โดยมากเด็กอายุ 3-5 ขวบ จะมีพัฒนาการดังที่กล่าวมา และอาจเป็นผลเนื่องมาจากระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 12 สัปดาห์ อาจจะน้อยเกินไปสำหรับการที่เด็กจะพัฒนาความสามารถทางการพูดตั้งคำถาม และพูดแสดงความต้องการ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ถ้ามีการเพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองให้นานกว่า 12 สัปดาห์กับกลุ่มประชากรเดียวกัน อาจจะทำให้เกิดการพัฒนาความสามารถทางการพูด 2 ด้านนี้ เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom 1956 อ้างถึงใน ณรงค์ มั่นเศรษฐวิทย์ 2540: 60-84) กล่าวถึง

ระดับความคิดของเด็กปฐมวัยในการเข้าใจลำดับเหตุการณ์ว่าอะไรมาก่อนมาหลัง ต้องอาศัยระดับขั้นของความคิด แล้วจึงจะพูดเป็นประโยคแสดงความต้องการ ซึ่งต้องใช้เวลาในการส่งเสริมจะช่วยวางรากฐานในการพัฒนาความสามารถทางการพูดไปสู่การพัฒนาความคิดในขั้นต่อไปด้วยความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมพูดคำคล้องจอง 12 สัปดาห์ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เนื่องจากเด็กในวัย 3-4 ปีนั้น มีพัฒนาการทางการพูดใกล้เคียงกัน แต่เมื่อได้รับการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแล้วเด็กได้ท่อง ได้พูดคำคล้องจองทุกๆ วัน อย่างต่อเนื่อง เด็กจะสามารถจดจำคำคล้องจองได้เป็นอย่างดีตามที่ ศรียา นิยมธรรม และประภัศร นิยมธรรม (2541: 52-55) กล่าวว่า เด็กต้องมีโอกาสในการฝึกพูด โดยอาศัยประสบการณ์ซ้ำๆ บ่อยๆ เด็กจะเกิดความคุ้นเคย และมีความเชื่อมั่นในการพูดมากขึ้น ในการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองประกอบการเล่นนิ้วมือ ประกอบท่าทาง ประกอบหนังสือ และปากเป่านั้น เด็กปฐมวัยได้ฝึกท่องคำคล้องจองที่มีสัมผัสสระสั้นๆ ง่ายๆ พร้อมทั้งท่าทางประกอบไปด้วย ตัวอย่างเช่น เจ้าภูเขา สูงเสียดฟ้า ใหญ่หนักหนา เจ้าภูเขา เมฆลอยสีฟ้าเทา และสีขาวยาวสุดตา โดยให้เด็กทั้ง 12 คน พูดคำคล้องจอง และท่าทางประกอบด้วย ในสัปดาห์แรกเด็กจะไม่ค่อยกล้าพูด หรือกลัวการออกเสียง แต่ในสัปดาห์สองจนถึงสัปดาห์สุดท้าย เด็กจะพูดเสียงดังฟังชัด ท่าทางประกอบอย่างสนุกสนาน โดยที่ครูเป็นเพียงผู้คอยกระตุ้นชี้แนะเท่านั้น และความสามารถที่แสดงทั้ง 4 ด้านนั้น ครูคอยสนับสนุนกระตุ้น ให้เกิดพฤติกรรมความสามารถ สัปดาห์ที่ 1-5 เด็กปฐมวัยจะมีความสามารถทางการพูดใกล้เคียงกัน สัปดาห์ที่ 6-12 เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้น เมื่อเด็กได้ท่องอย่างสม่ำเสมอทุกวัน จึงเกิดเป็นความจำ เพราะการท่องจำ คือ การฝึกฝนกระทำซ้ำ เน้นความจำไปสู่ความคิด ความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ เน้นความจำที่มั่นคงถาวร และไม่ลืมด้วย (พรทิพย์ ศิริสมบุญเวช 2543: 131) การท่องก็เป็นวิธีการฝึกพูดวิธีหนึ่ง การท่องจำคำคล้องจองทั้ง 4 ประเภท ก็สามารถทำให้เด็กปฐมวัยได้ใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องชัดเจนขึ้น มีความคุ้นเคย กล้าที่จะแสดงออกเกิดความสนุกสนานขณะท่อง จะเห็นได้ว่าการทดลองใช้คำคล้องจองพัฒนาความสามารถทางการพูด ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1-2 นั้น มีพัฒนาการทางการพูดสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมคำคล้องจอง พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมคำคล้องจองมีพฤติกรรมทางการพูดสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมคำคล้องจองจากคะแนนเฉลี่ยนี้ทำให้ทราบว่าเด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมคำคล้องจองที่มีผู้วิจัยจัดขึ้นโดยยึดหลักการจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย กล่าวคือ ผู้วิจัยวางแผนการจัดประสบการณ์พูดคำคล้องจองที่แยกออกเป็น 4 ประเภท คือ คำคล้องจอง

ประกอบการเล่นนิ้วมือ คำคล้องจองประกอบท่าทาง คำคล้องจองประกอบหนังสือ คำคล้องจองปากเปล่าเป็นคำคล้องจองเสริมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน แต่คำคล้องจองมาจาก 4 สารของคู่มือการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย พ.ศ. 2546 สารนั้นก็มีเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติ สิ่งต่างๆ รอบตัว เป็นคำคล้องจองที่มีเนื้อเรื่องสนุกสนานและใกล้ตัวเด็ก ประกอบกับ ผู้วิจัยจัดกิจกรรมคำคล้องจองที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ทำให้เด็กพูดแสดงความคิดเห็น พูดเล่าเรื่อง พูดแสดงความต้องการ พูดตั้งคำถาม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สนับสนุนให้เด็กแสดงพฤติกรรมทางการพูดอย่างสนุกสนาน ตรงตามคำแนะนำของไพเราะ พุ่มมัน (2544: 7) ที่กล่าวว่า ครูควรใช้เพลง หรือคำคล้องจองมาร้องหรือมาท่อง เพื่อให้เด็กหันมาสนใจ และร้องตาม ควรเป็นคำคล้องจองที่สั้นๆ สนุกสนาน เด็กจำง่าย และสามารถทำท่าทางประกอบได้ การกระตุ้นและเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดและตอบคำถามอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องนั้น ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูดที่มากขึ้น สอดคล้องกับ วิลเลียมส์ (Williams 1983: 142) ที่กล่าวว่า การใช้คำถามเป็นวิธีที่มีประโยชน์มาก สำหรับครูผู้สอน เพราะคำถามช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ และเข้าใจสิ่งที่เรียนมากขึ้น ซึ่งहरรยา นิลวิเชียร (2535: 214) ได้ย้่าว่า วิธีการที่ใช้มากที่สุดในการฝึกการพูดของเด็ก ก็คือ ครูเป็นผู้ถามคำถามหรือคอยกระตุ้นให้เด็กเป็นผู้ตอบนั่นเอง เช่น การกระตุ้นให้เด็กได้พูดเล่าเรื่องราว พูดแสดงความคิดเห็น พูดแสดงความต้องการ พูดตั้งคำถาม จากคำคล้องจองที่ท่องนั้น การจัดกิจกรรมพูดคำคล้องจอง จึงมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูดสูงขึ้น หลังการทดลอง

จากเหตุผลดังกล่าวที่ได้อภิปราย สรุปได้ว่า การใช้คำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย 12 สัปดาห์ ความสามารถทางการพูด แสดงความคิดเห็น พูดเล่าเรื่องราว มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าด้านความสามารถทางการพูด แสดงความต้องการ และความสามารถทางด้านพูดตั้งคำถาม ถ้าการทดลองมีระยะเวลามากกว่านี้ อาจจะทำให้ความสามารถทางการพูด 2 ด้านนี้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของบลูม (Bloom 1956 อ้างถึงในณรงค์ มั่นเศรษฐวิทย์ 2540: 60-84) ที่ต้องใช้เวลาในการส่งเสริมจะช่วยวางรากฐานในการพัฒนาความสามารถทางการพูด และเมื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการพูดก่อนและหลังการทดลอง ความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการทดลอง เพราะเด็กปฐมวัยได้ฝึกพูดคำคล้องจองทุกๆ วัน ซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง เด็กจะเกิดความคุ้นเคย และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ตามที่ศรียา นิยมธรรม ประภัสสร นิยมธรรม (2541: 52-55) ได้กล่าวไว้

ดังนั้น การใช้คำคล้องจองพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี เป็นวิธีหนึ่ง ที่ทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางการพูดสูงขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การเลือกคำคล้องจองมาใช้กับเด็กควรเลือกที่มีเนื้อหาใกล้ตัวเด็ก เพราะเด็กจะไม่สนใจมากกว่าคำคล้องจองที่มีเนื้อหาไกลตัว ไม่ควรใช้คำศัพท์ยาก และมีเนื้อหาที่ยาวเกินไป

3.1.2 การแบ่งวรรคตอนในการพูดคำคล้องจองเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากเป็นสิ่งที่จะทำให้เด็กสนุกสนาน จำง่าย เมื่อพบคำคล้องจองอื่นๆ เด็กจะสร้างจังหวะของตนเอง และทำให้การพูดคำคล้องจองง่าย และจำได้เร็วขึ้น

3.1.3 การส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยนั้น ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้พูด ได้เล่าเรื่อง และได้แสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนทุกกิจกรรม ครูเป็นเพียงผู้คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ แนะนำ และกระตุ้นให้เด็กได้พูดได้ใช้ภาษา และกล้าแสดงออกมากที่สุด

3.1.4 ในการจัดกิจกรรมพูดคำคล้องจองนั้น ควรให้เด็กท่องประกอบท่าทาง แล้วอธิบายคำศัพท์ทุกครั้ง เพื่อให้เด็กเข้าใจ และนำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งคำคล้องจองที่มีสัมผัสสระง่ายๆ สั้นๆ เด็กชอบ น่าสนใจ ทันสมัย และจดจำได้ง่าย ในการสอนคำคล้องจองนั้น ครูควรใช้น้ำเสียงของครูเองท่องให้เด็กฟัง ควรให้เด็กได้เห็นสีหน้า ท่าทาง และจังหวะที่ครูได้ปฏิบัติจริง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย โดยใช้เทคนิควิธีการอื่น เช่น การใช้เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย การวาดภาพ และเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย

3.2.2 ผู้วิจัยทำการศึกษาการใช้คำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ในการศึกษารoundต่อไป ควรศึกษาการใช้คำคล้องจองเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น พัฒนาการอ่านและการเขียน ความสามารถทางการอ่าน และการเขียน ความคิดสร้างสรรค์ และควรมีวินัยในตนเอง

3.2.3 ควรมีการจัดกิจกรรมการใช้คำคล้องจองต่อไปในเด็กกลุ่มประชากรเดียวกัน เพื่อผลของการพัฒนาความสามารถของเด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมต่ำลง

3.2.4 ควรจะจัดกิจกรรมอื่นเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการใช้คำคล้องจองโดยกิจกรรมที่ จัดควรเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถทางการพูดพัฒนาด้านทักษะการคิด โดยใช้คำถาม ในช่วงกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ กิจกรรมเกมการศึกษา หรือนอกเหนือจากกิจกรรมหลัก เช่น การปลูกผักการประกอบ อาหาร